

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сьогодні заклади вищої освіти поставлені перед необхідністю самостійно вирішувати свої проблеми, розробляти нові шляхи розвитку і принципи менеджменту у вищій школі. Подальше реформування системи вищої освіти в найближчій і віддаленій перспективі цілком залежить від професійного рівня керівників ЗВО, педагогічного корпусу, від рівня їх підготовки, їхньої особистої причетності до розв'язання різноманітних проблем розвитку освіти [1;2]. Ми акцентуємо увагу також на корпоративній культурі ЗВО, де основними функціями є пізнання, продукування та передача цінностей, соціалізація індивіда, особистісне зростання та самоактуалізація. Корпоративність («corporateness» – почуття приналежності до єдиної групи, в якій індивіди мають спільні погляди і переконання) закладів вищої освіти сьогодні – це певні критерії, фактори, показники, традиції, що об'єднують усіх людей, які здійснюють свою діяльність в освітньому закладі і відданих йому, незалежно від статусу [7].

Основним фактором успіху ЗВО на ринку освітніх послуг поступово стає професіоналізм і висока управлінська кваліфікація керівників цих вузів, чого можливо досягти тільки в результаті спеціальної підготовки. Отже для того, щоб у ЗВО працювали кваліфіковані спеціалісти необхідно формування системи спеціальної підготовки та перепідготовки керівних кадрів, створення для цього необхідних організаційних, інформаційних і методичних передумов. Метою функціонування цієї системи є поява нової категорії менеджерів-професіоналів – людей, які здатні вирішувати складні питання організації і управління вищою школою в нових умовах.

Основними формами професійного навчання керівників закладів вищої освіти можуть бути:

- повноцінне навчання в спеціалізованих навчальних закладах за спеціалізацією «Менеджмент вищої освіти»;
- розробка програм додаткової професійної освіти за спеціалізацією «Менеджмент вищої освіти», що орієнтована на контингент з вищою освітою і досвідом практичної роботи;

- організація додаткових професійних освітніх програм підвищення кваліфікації в рамках власного ЗВО, що можуть проводитись в режимі паралельного навчання.

Тому на сучасному етапі розвитку вищої школи оптимальним, на наш погляд, повинно стати формування системи додаткової післядипломної освіти та додаткових професійних освітніх програм підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів вищої освіти. Слід зазначити, що в Україні над проблемою підвищення кваліфікації управлінського персоналу ЗВО працює Інститут вищої освіти при АПН України, розробляє відповідні освітні програми Центральный інститут післядипломної педагогічної освіти [5].

Так, на наш погляд, представник керівного складу – менеджер вищої освіти повинен:

- знати сутність, основні завдання, функції і методи управлінської діяльності, технологію розробки та прийняття управлінських рішень; правові та економічні основи функціонування вищої школи, основи адміністративного та трудового права, порядок розв'язання цивільних і трудових суперечок; методи ефективного керівництва, систему мотивації і стимулювання праці різних категорій співробітників; закордонний досвід;

- вміти аналізувати стан та динаміку діяльності ЗВО (чи його підрозділу), правильно формулювати цілі і завдання діяльності ЗВО (чи його підрозділу) з урахуванням екологічних і моральних її аспектів; розробляти і оцінювати економічне обґрунтування програм, планів і проєктів розвитку ЗВО та його підрозділів; організувати впровадження інновацій, що спрямовані на вдосконалення освітньої та наукової діяльності; використовувати ведення діловодства на основі інформаційних технологій;

- володіти комп'ютерними методами збору, зберігання та обробки інформації, що застосовуються в сфері діяльності ЗВО (підрозділу); сучасними інформаційними технологіями що застосовуються в управлінській діяльності.

Таким чином, нами запропоновано впровадити методіку комплексної оцінки якості викладання викладача закладу вищої освіти на основі оцінки рівня його кваліфікації – професійної компетентності, тобто його майстерності та професіоналізму. Запропоновано систему параметрів для оцінки особистості лектора і його професійної педагогічної майстерності, які розглядаються на трьох рівнях: домінантному, периферійному (другорядному) і професійно неприпустимому (негативному). Практичне застосування запропонованої методіки зводиться до визначення рівня майстерності: вищий за середній, середній і нижче середнього. При цьому визначальною є сума домінантних якостей, а наявність периферійних чи негативних якостей відповідно підвищують, або знижують підсумковий рівень професійно-педагогічної майстерності.

Отже, на даний час необхідна сучасна концепція управління персоналом закладів вищої освіти, ефективна система підготовки і використання кадрового потенціалу вищої школи для того, щоб вона повною мірою була здатна відповісти на вимоги часу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про інформацію: Закон України №2658–ХІІ [Чинний, поточна редакція від 11.05.2004]. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. С.650. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
2. Про вищу освіту: Закон України [Чинний, поточна редакція від 01.01.2015]. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. С. 2004. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Про освіту: Закон України [Чинний, поточна редакція від 01.04.2014]. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 34. С.451. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
4. Медведь В. В. Розвиток управлінської культури в професійно-технічному навчальному закладі: дис... канд. пед. наук: 13.00.01 /Центральний ін-т післядипломної педагогічної освіти АПН України. К., 2007. 284 арк. Бібліогр.: арк. 209-229.
5. Освітній менеджмент: навч. посібник / за ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. К.: Шкільний світ, 2013. 400 с.
6. Палеха Ю. І. Ключі до успіху, або Організаційна та управлінська культури: навч. посібник. 2-ге вид. доп. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. 337 с.
7. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз: монографія. К.: МАУП, 2005. 440 с.: іл.

УДК 811.261.923.7

Онуфрієнко О.П.

*кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри української мови, літератури та культури,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

ВИДАТНІ ПОСТАТІ УКРАЇНСЬКИХ МОВОЗНАВЦІВ П. ЖИТЕЦЬКОГО, І. ОГІЄНКА ТА М. ЖОВТОБРЮХА В КОНТЕКСТІ КУРСУ «ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»

«Загальне мовознавство» – підсумковий курс циклу лінгвістичних дисциплін, який викладається для студентів-філологів і дозволяє зрозуміти мову як